

A
CSÁSZARI ÉS KIRALYI FELSÉG
 ENGEDELMÉVEL.

—————

Nro 25.

Költ Bétsben, Sz. Mihály Havának (Septembernek)
 26-dik napján 1797-dik Elzötendőben.

Párisi Tudósítások.

Barthelémy helyébe; Direktorrá választott *Merlin de Douay*, a' ki, Igazságra ügyelő Minister volt; *Carnot* helyébe pedig *François de Neufchateau*; a' ki tsak mostanság neveztetett volt Belső dolgokra ügyelő Ministerre, 's ezen két új Direktorok installáltattak is a' magok hivataljokba; Sept. 10-dikénn. — *Barthelémy*, más Rab-társaival együtt Sept. 9-dik éjt-
 B b

szakáján vitétetett ki Párisból, számos katonai őrizet között *Dütert*re Gen. lis' kormányozása alatt, a' kinek még agyúk is adattak, nagyobb bátorságnak okáért. Aureliánusmonn által megy az út, *Rochefort* felé, 's ott fognak hajókra rakatni, a' megszöke - földi számkivetésre büntetett Személyek, kik, hová vitétetnek? még nem lehet tudni. — Ezen hírtelen való elszállítást halálzthatatlannak ítélték a' Direktorok, 's a' velek egy értelemben lévő Törvényhozók, és ugyan azért szükségesnek tartották a' házanként való felkeresését is a' magokat el rejtett Bűnösöknek. Midőn erről a' házanként való vizsgálódásról lett volna szó az Iffjabbik Törvényhozó gyűlés' 6-dik Septemberi Üléseben, így szólott a' többek között *Salicetti*, a' maga Kollégáihoz: Jussan eszetekbe, a' mit mondtam már én Tinéktek, hogy Mi, akasztófa, és giljotin között járunk. — Az árestáltatott Törvényhozó-gyűlési Tagok között, egynéhányan vizsgálva hívtak a' Gyűlésbe, kiknek számából való *Thibaudeau* is. A' diadalmas Felekezet örömet kívánna el kerülni, hogy Robespierriermussal ne vádoltassék. Még egy Újság' Kiadóját árestáltatott is a' Direktórium, egy oly Jakobinus hangú állításaért, hogy t. i. sok Royalistákat leszfz még szükség megszöke földi számkivetésbe el küldeni, mind Párisból, mind egyéb részeiből a' Fr. Respublikanak.

— *Rózsaszínű Revolúciónak* nevezik Párisbann a' 4-dik Szeptemberi Revolútiót, abból az okból, hogy nem vólt vér-ontással egybe-köttetve: de vólt Parison kívül, mert a' mint a' *Journal des Hommes libres* nevű Párisi Újság bizonyítja, *Márfzilia* (*Marseille*) Városában, *Joubert* Generális' Katonái, mind le-öldösték, a' nékiek ellent állott Követőit *Pichegrun*ek és *Willot*nak. A' *Joubert*' kormányozása alatt lévő Seregofztályon kívül, más Ofztály is ment bé a' *Bonaparte*' Ármádiájából, Fr. Országnak déli részébe, *Massena* Generális' kormányozása alatt, mely, Sept. 4-dik éjtfzakáján *Lyon* (*Lugdunum*) Városába érkezvén, nem ölt meg egyet is a' Pártosokból, mivel nem állottak ellent; hanem el fogott közzülök 1500-at. — *Avignon* (*Avenio*) és *Carpentras* Városait is egészsz pártütésben írja lenni az említett Újság: de írja egyszersmind, hogy *Joubert* és *Massena*, majd ellenék indulnak, 's lassan lassan ki-tisztítják a' déli részeket. — A' 3. Direktoroknak 4-dik Szeptemberi tselekedetével, és az azt követett Végrzéseivel a' Törvényhozó - Gyűlésnek, százhetvenkét Tagjai ezenn Gyűlésnek telyességgel meg nem elégedtek, azért is oda hagyták Párist, 's mentek *Rouen* (*Rothomagus*) Városába, a' mely 28 órannyira fekszik Páristól, Észak és Napnyúgot között, hová sok Kiköltöztek és Papok is gyülekeztek.

— A' Lillei Békesség alkuról vissza-hívta Direktórium *Letourneur* Ex-Direktort, és *Marecet*, 's helyekbe *Treilhard* és *Bonnier* Polgárokat küldötte, kik mind ketten Tagjai voltak az előbbeni Nemzeti-gyűlésnek.

— A' Törvényhozó-gyűlés' két Tanátsai, a' magok rendszeréntvaló palotáikban tartottak vala már Üléseket, Sept. 9-dikén. — A' Közönséges-Társaság' szükséges költségeiről, és jövedelmeiről értekezővén *Willers* nevű Tag, Sept. 10-dikén, a' Törvényhozó-gyűlés' Ifjabbik Tanátsa előtt: a' Respublika' hatodik esztendejében megkívántatandó költségeket, *hat száz tizenhat millió líverre* summálta. — A' *Rocheforti* Kikötőhely felé szállíttatott Rabok, három nagy szekerekre rakattak fel Párisbann, a' melyek, vas-kalitzkákhoz hasonlítanak. Ezen szekereket, *Cochon* készítette vőlt, Politzaj-Minister korában, a' *Vendomei* Jakóbínusok' számára. Még akkor nem tudta, hogy valaha Ő is egy ily szekérbe záratassék, mint záratott mostanság: úgy mint a' ki maga is egy a' *Barthelémy* Rab-társai között. — Az Igazságra ügyelő Ministerségben fel-váltotta *Merlin* Direktort, *Goyer* Polgár; a' Belső dolgokra ügyelő Ministerségben pedig *François de Neufchateau* Direktort, *Guinguené* Polgár. — *Lagarde*' helyébe, *Garat* neveztetett Közönséges-Secretáriussá a' Direktórium mellé, melynek 5 Tagjai már most: *Lareveil*

lere-Lepaux; Rewbel; Barras; Merlin de Douay; és François de Neufchateau. — *Moreau* Generális Párisban volt Septemb. 11-dikén. Az a' Levél, melyet Ő, Sept. 3-dikán utasított Párisba, akkor érkezett oda; mikor már *Barthelémy* fogva volt. Ezenn Levelet *Morónak*, Septemb. 9-dikén közölte a' Direktórium a' Törvényhozó-Tanátsal, mely, ki-nyomtattatta Azt. Meg-vallja abban *Moró*, hogy *Pichegrun*ek ő Barátja volt, 's most is a' volna — *úgymond* — ha meg nem esmérte volna Azt Hazaárulónak. Nem volt tulajdon keze-írása *Pichegrun*ek, a' *Moró*' kezébe került tsemó Levél között, hanem csak a' Tzimborássaié, kiknek ő szóval nyilatkoztattatta vala ki a' szándékát; hanem azok között a' Levelek között, melyek egy Fr. Kiköltözött Gróf *Entraigues*nek Velentzében lett el fogattatása által jöttek világosságra, találatott egy tulajdon kezével írott Levele is *Pichegrun*ek. Egy tárgy volt ez kétség kívül az olyanok közzül, a' melyekre nézve *Bonaparte* oly bokrosan küldözgette Seregének Osztály-Vezéreit Párisba, mindeniknek adván a' kezébe egynehány nyertt záflókat, hogy legyen valamely színes oka Párisba lett küldetésseknek. — Párisban, a' Politzáj' vígyázása alatt fognak ki jöni esztendeig minden Újságok. — A' Törvényhozó Ifjabbik Tanács, melynek Tag-

jai most kevéssel vagynak többen 200-nál, egy Hirdetményt intézett a' Néphez, a' melybenn ígéri, hogy tanátskozássának fő tárgya: a' *Békesség*; és a' közönséges Kaszszának jobb karba való helyheztetése, fog lenni. — *Carnótról* az a' hír, hogy *Rouenben* vagyon. — A' Respublikának számos Osztályjaiban zúgnak a' 4-dik Septemberi erőszak ellen.

Frankfurt Városának Septemberi Sokadalmára (*Vásárjára*), 150-nél felesőbb számú *Párisi's Lyoni* Kalmárok jelentek meg, kik közzül sokakban nagy megilletődést okozott a' *Párisi új történetek*' érteése.

A' *Péttersburgból* *Bétsbe* hívattatott Ts. Kir. Követ Gróf *Cobentzel*, a' múltt Tsötörtökön estvéli hat óra tájban indúlt ki *Bétsből* *Udine* felé, a' *Békesség-alku*-nak végrehajtására.

Udinéből Sept. 10-dikénn; — „A' *Frantziák*, két ezer réf gyóltstot, sok etzet, rozsolist, kámfort 's a' t. és 4 száz font sebrevaló tépett ruhát kívántak ezen *Várostól* a' magok járvány Ispotályok' izámára. — *Vízfsza* felé szállíttatják a' *Fr. ák*, a' magok *Betegjeiket* és *bagázsiajokat*. — A' Ts. Kir. Sereg' *Előlvígyázói*, valamenynyire hátrább vonták magokat előbbeni álló helyekből.

Velentzéből Septemb. 13-dikánn: — „*Bonaparte* Generálstabjának a' Feje *Berthier* Generális, itt mulat hat napoktól fog-

va. Tegnap estve ide érkezett a' Felesége is *Bonaparténak*, 's estvére meg jelent a' Teátromban, mely, pompásan ki világosított 's fel-tzifráztatott az ő kedvéért. Lakik, Pisani Moretta Ex-patrícius' Házában. Ma estve egy más *Pisani* nevű Ex Patrícius fogja mulattatni, a' ki Követséget viselt Parisbann a' Revolúzió előtt. "

Velentzéből Sept. 13-dikán: — „Az itt lévő ideig való Kormányfőek egy Tagját küldötte *Dandolo* Polgár' szemeiyében az *Udinei* Békesség-alkura. Ez a' *Dandolo*, nem az ugyan ezen néven lévő Patriciusok' híres és régi famíliájából való: mindazáltal nevezetes Férjű sok tudós munkáiról. Mesterségére nézve Patikárius. "

A' Rajna-bal meljékénn igen kívánnának Ciszrhénana Respublikát fel-állítani némely szédelgős fejű Lakosok; de az ilyenek számát nem is lehet hasonlítani az ellenkező értelműek' számához — *Koblentzi* Tudósításokból olvassuk, hogy ott Sept. 14-dikén ki-kiáltották az említett Respublikát egynéhány Nyomorúttak, közönséges tzeremóniával, és ezen üress tzeremóniára még nyomtatott jelentésben méréfzlették hívni a' Lakosokat: de a' munkás Polgároknak több eszek vólt: mert rendes foglatosságok mellett maradtak, és még csak curiósitásból se' jelentek meg az ő botrán-

koztató helytelenkedéseknek szemlélésére. A' mi több, még a' Magistratus is kapott egy Hívó-írást, *Gerhards* Professor-nak, mint Elölülőnek, 's *Beaury* Professornak, mint Substituus Secretáriusnak neve alatt: hogy lenne Ő is jelen az említett tzeremónian: de meg hirdettette legottan dobzó mellett az egész Városban; hogy egyáltaljábann esméretlen előtte az a' Társ-ság, a' melynek Pr-zessének és Secretáriusának nevezik magokat *Gerhards* és *Beaury*, 's nem is vehet részt egy oly tselekedetben, mely, szembetünőképpen ellenkezik a' Törvényekkel és a' Konstitúcióval: hanem *Hoche* Frantzia Fővezér-rendelésehez tartván magát, folytatja a' maga törvényes hivatalát.

Kolónia (Cölln) Városába, egy parantsolat érkezett Párisból, a' mely által ismét kifizáltatott a' rendszeréntvaló Tanats, és annak helyébe, Municipális állítatott fel, és ezen Frantzia módi új Tanats' Fejevé neveztetett Néhai Kolóniai Udvari Tanatsos *Kempis*.

Cádiz-ből írták a' Spanyol Tudósítások Aug. 15 dikénn, hogy az ott tanyazó Ánglus Tengeri-Vezér, egynehány estvéken egy egy nagy tüzes golyóbist lövetett fel felé, a' mely igen nagy magasságra felment.

Teneriffa Szigetében nagy erejek vólt a' Spanyoloknak: azért, vesztességgel kén-

telenítettek annak meg-támadását félbeszakasztani és el távozni onnét az Anglusok.

Genuában véres nap vala a 4 dik September. Nem szívelhette t. i. a' Papság és a Nemesség, hogy a' mint az új Konstitúció vagyon ki dolgozva: a' szerént ki-lennének már az ő Rendjeik záratatva jövedőre az Igazgatásból egészfzen, és minden előbbeni közönséges Tisztviselők meg alatoníttatnának. Ezen szándéknak tehát ellene szegezte magát, és eleint kedvezett is néki a' szerentse: de minnekutánna a' Demokratákat, a' Frantzia Minister *Faipoult*, *Casabianca* Fr. Generállissal egyetembenn, vette pártfogássa alá: Azokhoz fordúlt a' győzedelem, nem kevés verontás után: mely meg-lévén, Fr. Katonaság ment bé Genuába.

Elegyes Tudósítások

Batávia: Két Zsidók — Bromel és Lemon nevezetűek — is ülnek az új Nemzeti-gyűlésebenn ezen Respublikának, kiket úgy írnak le az Ámsterdami Tudósítások, mint tudós és betsületre méltó Férjfiakat. Az előbbeni Gyűlés által a' Nemzet eleibe terjesztetett Konstitútiót, 136,716 vokok között 108761-en nem hagyták helybe.

A' Cispadána és Cisalpina Respublikák' egyesíttetése után, mind a' Ferrarai

Érsek *Mattei* Cárdisális, mind a' Rave-
nai Érsek *Codronchi* Antal, írtanak a' Di-
rektóriumhoz Mediolánumba, 's szívére
kötötték a' Rom. Catholika Religió' fenn-
tartását. Cárdisális *Mattei*, ily ki-feje-
zéssel élt: „Ki kérem abbéli kedvezeste-
ket minden magát elő-adható alkalmatos-
ságra, hogy tarítsátok meg sérelem nélkül
a' mi Szent Katholika Vallásunkat ezen
én Páfztorságom alá bízott Lelkekben.”
— A' Raveennai Érsek' szavai ezek: „Ma-
gamat, és ezen Tartományokbéli Magy-
met, igen ajánlom Néktek. Tselekedjé-
tek a' ti hatalmatok által, hogy minden-
kor virágozzék azokbani a' mi szent-séges
Katholika Religiónk: a' mi meg is leszsz,
ha pártfogástok alatt ápolgatjátok mind
a' Páfztort, mind a' nyájat, és a' Sz. Hí-
vatalal szükségesképpen egybe-kötöttet-
tusokat meg-tartjátok.”

A' Spanyol Minister Hertzeg *Alcudia*,
nem kevésbé gyarapítja az által Hazája' vi-
rágzását; hogy a' különböző Vallásuaknak
is bátorságos lakozást ígértetett abban, Ki-
rályi Rendelés által: mert már ezentúl a'
Protestáns Kapítálisták' és Mesteremberek'
száma, szemlátomást fog ott nevedetni;
kik által azt nyeri a' Spanyol Nemzet:
1.) hogy egyfzerre bővül a' pénz közötte.
2.) Hogy nem adja ki a' sok pénzt Kül-
földre, olyan portékakért, melyeknek ma-

tériái az ő földjén termettek, de a' melyeket Ő óltson adott az Idegeneknek.

Dániában a' Korona' Örököse' Fiatskájának születéséből származott közönséges öröm kevés ideig tartott: mert az említett Hertzegetske meghala Sept. 5-dikénn, életének 5 dik napjann.

A' Svéd Király, Sept. 3 dikánn érkezett vizsfa Stokholmba, hová szándékozik Octóber' elein bé-vinni a' maga Menyaszfzonyát is, kinek Német-Országból Svéd Országba való által-fzállítására, a' maga Tengeri Fővezérét Gróf *Wachtmeister*t rendelte a' Király egy 60 ágyús lineai hajóval; egy 40 ágyús Fregáttal; és két Kutterekkel.

Konstántinápolynak *Skutari* nevű külső Városa szinte' egezfzen lángok' prédájává lett.

Béts.

A' Napkeleti-nyelvek' tanulására Bétsben fel-állított Ts. Kir. Akadémia' Direktorat F. T. *Hösk* Ferentz Urat, érdemes Hazánkfiát, a' ki eleintenn Hazánkban az Ifjúság' nevelésében foganatossan munkálódott, most pedig az említett Akadémiában számos esztendőkönn által, részfzerént mint Praefectus, és egyfzersmind több egyéb Tudományokonn kívül, a' Persiai, Arábiai, és Török nyelvek' Tanítója, rész-

fzerént pedig mint Director, ugyan csak több Magyar Nemes Ifjaknak is nevelésében fáradoz, méltóztatott Felséges Urunk ezen, és több méltó érdemeire nézve, az Egri Egyházi Megyében fekvő, Kátsi Sz. Péter, és Pál Apostolok' Apáturságával kegyelmesen megjutalmazni.

Ez előtt két esztendővel a' Királyi Testörző Nemes Magyar Seregnél Hadnagyi ranggal szolgált, az 5 systematizált esztendőknek el folyása után pedig Civilis Státusba ki-lépett, 's a' Tsászári Királyi Direktóriumhoz, Méltóságos Udvari Tanácsos 's Referendarius *Semsey Ö Ngá* mellé, Udvari Decretum mellett, egy forint Diurnummal mind addig, míg valami alkalmas Királyi Hivatal elő adhatná magát, Praxis végett rendeltetett, 's ugyan csak Concipistái hivatalban, Elöljáróinak telyes meg-elégedésekkel foglalatoskodott, 's másképpen is magát mindenkor ditserelessen viseltt *Lubik János Urat* méltóztatott Ö Felsége, az Udvari Magyar Kamarához Budára, valóságos Concipistanak nevezni 600 forint esztendei fizetessel.

Magyar Ország.

A' táborból, quártélyokra el oszlott Nemes Sereg' bal szárnyából:

A' Vas Vármegyebélieknek Stabja, egy Divisióval Körmöndön, a' más Divisió Sárváron, a' harmadik Divisió pe-

dig Jánosházán fekszik, ugyan *Vas* Vármegyében. Körmöndön posta van, a' Sárvariak és a' Jánosháziak Szombathelyről kaphatják a' Leveleket.

A' *Sopron* Vármegyebélieknek Stabja egy Divisióval Egveden és Pordányon Sopron Vármegyének a' szélén, a' más Divisió pedig Téthen és Gyarmathon fekszik Győr Vármegyének a' szélén. Téthen posta van, 's azért Győrön (Raab) 's Téthen által oda leg-hamarább érkezhetnek a' Levelek: de jöhetnek Sopronon által is.

A' *Győr* Vármegyebélieknek Stabja egy Svadronnal Nyúlón; a' más Svadron pedig Etsen fekszik Győr Vármegyében; két kis mértföldnyire Győr Várossától.

A' *Moson* Vármegyebélieknek a' Svadronnya Nagy-Baráton fekszik Győr Vármegyében egy mértföldnyire Győrhöz.

A' *Komárom* Vármegyebélieknek Stabja egy Svadronnal Lovász-Patonán, a' más Svadron pedig Ványolán fekszik, Veszprém Vármegyének Győr Vármegyével határos szélein. Ide Győr és Téthen által, vagy pedig Pápán által is jöhetnek a' Levelek.

A' Veszprém Vármegyebélieknek (a' Lovassainak) Stabja, egy Divisióval Pápán, a' más Divisió pedig Ugod-on fekszik Veszprém Vármegyében. Pápán posta van.

A' *Baranya* Vármegyebélieknek Stabja, egy Divísióval Tapoltzán, a' más Divísió pedig Gyula-Keszin, és Káptalan-Tótin fekszik Szala Vármegyében. Tapoltzán posta van, 's oda akár Nagy-Kanisán, akár Veszprémen, akár Szombathelyen által jöhetnek a' Levelek.

A' *Somogy* Vármegyebélieknek Komár-Városon és Kis-Komáromon van a' Stabja 1 Divísióval, egy Svadron, Galambokon fekszik, egy Svadron pedig Récsén, mind Szala Vármegyében, közel Somogy Vármegye' széleihez. Oda a' leg-közelebb való posta Nagy-Kanisa.

A' Tólna Vármegyebélieknek Kvártélyok meg-változott, 's még nem tudjuk bizonyossan, hol fekszenek.

A' Pattantyúsoknak, (kik száz hetven egynéhányan vagynak) Kvártélyok Sopron Várossában vagyon: hanem a' velek lévő 20 ágyú, a' tár-szekerekkel együtt, melyeken, a' puskaapor, golyóbis 's egyéb az ágyúkhöz meg-kívántató készületek vagynak, Balfon (Wolf) állanak, a' Fertő-partján, egy kis mértföldnyire Sopronhoz.

Reserva (Tartalék) Sereg.

A' *Szathmár* Vármegyebélieknek Stabja egy Divísióval Zohoron (nem Stomfán), a' más Divísió Besztertzén (Wister-

nitz) és Maast-on, a' harmadik pedig Dévén-Ujfalun, (Neudorf) fekszik Poson Vármegye' szélén, közel Ausztriához Bétshez hat órányira. Oda Poson (Presburg) és Stampfen (Stomfa). a' leg-közelebb való posta.

A' Szabólts Vármegyebélieknek Stabja, három Svadronnal Félen (Faitendorf) és Bruck-on, egy Divisió, Csötörtök-ön (Luipersdorf) Hideghét-en és Eberhárdon, egy Divisió pedig Vereknyén (Wragendorf) és Csákányon fekszik Poson Vármegyében, (a' Csalóközben), egy jó mért-földnyire Poson Városához.

A' Bihar Vármegyebélieknek Stabja, egy Divisióval Nyárosd-on és Vásárúton, egy Divisió pedig Szent Mihályfán, Előpatony-on, Benkepatony-on, Csécsénpatony-on fekszik Poson Vármegyében, (a' Csalló-közben) a' harmadik Divisió pedig Gután Komárom Vármegyében. Ide Komárom-on által jöhetnek a' Levelek.

(Szükség azt meg-jegyezni, hogy a' Leveleket oda kelletik útasítani, a' hol a' Stab fekszik, p. o. a' Szathmár Vármegyebéliekhez per Presburg, Stampfen a' Zohor; a' Szabólts Vármegyebéliekhez per Presburg, a' Failendorf (Fél) 's a' t.)

A' Poson Vármegyei Gyalogság, mely másfel ezer emberből fog állani, nagy részent már kész. Két Batalionra osztatik, melynek egyike Kőszegre fog Kvártélyba menni, a' másika pedig Sopronba.

Szala Vármegye is most állítja a' Gyász-
 log Seregét. A' többi Vármegyék fel-
 állott Nemes Seregei; még Vármegyejekben
 tartózkodnak: mivel a' ki-indulás eránt
 még nem vettek parántsólatot:

Kőszegről Sept. 24-dikén: — „Teg-
 nap estve érkezett ide vizsza Nador Is-
 pány Ö Fő-Herzogsége Horvát-Országból,
 a' honnan Győr Vármegye' szélei felé ke-
 rült; 's Egyedem Sopron Vármegyében
 meg-nézte a' Sopron Vármegyebéli fel-
 kelt Nemes Sereget; 's majd 4 óráig exer-
 cizáltatta. Holnap Rohontzra megy a' Pe-
 stiek' meg-latására; holnap után pedig N.
 Barömra (Gr. Warisdorf) Sopron Várme-
 gyébe, a' hol a' Nógrád, Esztergom és Zó-
 lyom Vármegyebéliek fogják előtte mago-
 kat gyakorolni. Onnan N. Czenkre (Gr.
 Czikendorf), Gróf *Széchenyi* Ferentz Ö
 Exc. ja' Kastéljába ter be ebédre; a' hol
 estve Bál lesz. Sept. 27-dikén Kis Mar-
 tonban fog ebédelni Hg. *Eszterházy*' Ka-
 stéljában; a' hol estvére Bál; más nap pe-
 dig nagy Vadászat lesz. Onnén Laxen-
 burgba veszi útját Ö Fő-Hsége: „

Várad - Olaszibann lakozó Özvegy
Isáákné, született *Novák* Julianna Afzszony;
 a' maga költségén hat Huszar Katonákat
 állított; köntöseikkel egyetemben; kik
 már a' Báró *Vétsey* Regimentjébe ajánlat-
 tanak is.